

Шумаєва Світлана Петрівна

к.п.н., доцент

кафедри іноземних мов

Уманського державного

педагогічного університету

імені Павла Тичини

СПІВПРАЦЯ УЧАСНИКІВ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ (АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОСВІД)

Створення інклюзивної культури в класі є лише одним з компонентів у розвитку справді інклюзивної системи освіти. Окрім вчителів і учнів є багато інших учасників цього складного та багатогранного процесу. Це і батьки, які повинні бути впевнені в тому, що їхні діти будуть підтримуватися та мати можливість розвивати свої таланти, і вчителі та директори шкіл, які несуть відповідальність за дотримання навчальних стандартів, охорони здоров'я та безпеки, і урядовці, які контролюють відповідність освіти довгостроковим потребам громад щодо необхідних знань, умінь та навичок на регіональному або національному рівнях. Звичайно, в процесі навчання можуть виникати певні непорозуміння між цими категоріями людей, проте, їхня співпраця має бути налагоджена таким чином, щоб цілі і пріоритети сприймалися як єдина спільна мета. Вчителі мають стати посередниками між різними сторонами, залученими у процес розвитку інклюзивної освіти. У більш широкому освітньому сенсі, використовуючи свої професійні повноваження, вчителі також мають забезпечити адекватне ставлення до інклюзивного навчання усіх членів громади. З іншого боку, для того, щоб інклюзивний підхід у освіті був стійким у довгостроковій перспективі, вчителі повинні мати активну підтримку з боку адміністрації школи та батьків. Що стосується батьків, то їх контакт з вчителями, першу чергу, забезпечує володіння детальною інформацією про потреби учнів, навчальні стратегії та інше.

В окремих школах адміністрація призначає спеціальних тьюторів, які є провідниками між вчителями і батьками дітей, які потребують спеціальної підтримки. Такі тьютори призначаються при зарахуванні дитини до навчального закладу або ж впродовж навчального процесу, якщо у цьому виникає нагальна потреба. Окрім цього, вчителі часто організують «батьківські вечори», на яких вони мають змогу віч-на-віч поспілкуватися з батьками, іноді і в присутності учнів, і обговорити хвилюючі їх питання. Такий двосторонній зв'язок дозволяє учасникам навчального процесу краще зрозуміти одне одного і правильно організувати процес інклюзивної освіти. У ході такої роботи, вчителі отримують додаткові відомості як про труднощі, з якими вони можуть стикнутися в роботі, так і про конкретні поради щодо їх усунення. Таким чином, робота вчителя з учнями та батьками потребує зміни парадигми від "вчителя як експерта" до "вчителя як партнера".

Цікавою та корисною є організація місцевих груп підтримки, які пропонують свою допомогу як батькам у підтримці їхніх дітей, так і вчителям щодо застосування вже існуючих і апробованих технологій, стратегій та засобів, які полегшують життя дітей з подібними проблемами. Самі батьки можуть виступати ініціаторами співпраці груп підтримки з шкільним персоналом.

На вчителя покладається велика відповідальність у тому, що стосується поінформованості та забезпечення належного ставлення інших членів класу до дітей з особливими освітніми потребами. Така робота може здійснюватися як на формальному, так і на неформальному рівнях протягом навчального періоду. Коли учні розуміють проблеми, з якими можуть стикатися «особливі» діти, вони, як правило, готові їм допомогти і надати максимальну підтримку. Якщо вчитель заохочує такі дії та стосунки, то учень, який надає підтримку, відчуває свій вклад в спільну справу, а учень, який її отримує, розуміє, що, використавши спеціальні стратегії навчання, він також є повноцінним членом, і всі разом цінують і поважають різноманітність їхнього класу.

Вчителям пропонується цілий спектр роботи, який передбачає апробацію експериментальних заходів, обговорення тематичних досліджень на місцевому

рівні, ініціювання бесід між персоналом про диференціацію та використання мультисенсорних дій, які б сприяли рiальнiй iнклюзивностi у класi. Так, вчителi, якi вже володiють мiжособистiсними навичками спiлкування та методами управлiння класу, що задовольняють потреби всiх учнiв, можуть подiлитися досвiдом з колегами, якi зацiкавленi в органiзацiї власної iнклюзивної практики.

У багатьох навчальних закладах, зазвичай, передбачається планування заходiв з рiзними моделями взаємодiї протягом усього уроку (наприклад, iндивiдуальна робота, спартанги, робота у невеликих групах, командах, дискусiї, тощо). Цi змiни в динамiцi роботи позитивно впливають на засвоєння матерiалу учнями. Проте, випробуючи нову технiку роботи з дiтьми, вчителям слiд передбачити її ефективнiсть та, по можливостi, переглянути або пристосувати її вiдповiдно до потреб свого класу.

Оскiльки така робота вимагає затрати додаткового часу та зусиль, то доцiльно залучати до цього процесу менеджерiв та керiвництво навчального закладу. З одного боку, вчителi повиннi довести менеджерам позитивний результат реалiзованої iнклюзивної практики, а з iншого, на керiвництво покладається завдання забезпечити спiвпрацю таким чином, щоб цi iнновацiї стали частиною звичайного способу роботи в цiй установi. Проте, впровадження будь-якої нової процедури повинна бути перевiрена на практицi з метою визначення її впливу як на спiвробiтників, так i на учнiв. Також задля вiдповiдностi потребам навчальної установи та покращення загальної iнклюзивностi, цей процес повинен бути готовий до внесення будь-яких необхiдних модифiкацiй. Потенцiйнi переваги iнклюзивної практики є важливими для навчальних установ, оскiльки вони передбачають пiдвищення рiвня навчальних досягнень, що в свою чергу призводять до посилення репутацiї самої установи i, як наслiдок, збiльшення асигнування на її утримання. Пiдтримка iнклюзивної полiтики здiйснюється також шляхом вибору навчальних програм, пiдготовки та перепiдготовки викладацького складу.

Вчителi, керiвники установ, батьки також залучаються офiцiйною полiтичною пiдтримкою. Вони мають право подавати петицiї та проводити кампанiї з метою

внесення змін щодо покращення організації інклюзивної освіти на державному рівні.

Список літератури

1. http://fdslive.oup.com/www.oup.com/elt/general_content/global/expert/Inclusive_Practices.pdf
2. Delaney, M. Special educational needs. Oxford: Oxford University Press. Additional online resources: www.oup.com/elt/teacher/itc .- 2016.
3. Daloiso, M. Supporting learners with dyslexia in the ELT classroom. Oxford: Oxford University Press.- 2017.
4. Kormos, J., & Smith, A. M. Additional online resources: www.oup.com/elt/teacher/supportingdyslexia - 2012.